

Riigihangete Vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

19.04.2024

Vaidlustaja: AS Atea
Registrikood: 10088390
Järvevana tee 7b, Tallinn
esindaja: vandeadvokaat Marko Mehilane
marko@heedentsik.ee

Hankija: Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus
Registrikood: 77001613
Lõõtsa 8a, Tallinn
hanked@rit.ee

Kolmas isik: Green IT OÜ
Registrikood 11306239
info@greenit.ee
esindaja: Asko Pukk
asko.pukk@greenit.ee

Telia Eesti AS
Registrikood: 10234957
hange@telia.ee

AS SEB Liising
Registrikood 10281767

Riigihange: Sülearvutite ja tahvelarvutite ostmise ja rentimine raamlepinguga (viitenumber 263728), osa 4 (sülearvuti klass 3 soetus)

KOLMANDA ISIKU SEISUKOHT

Kolmas isik vaidlustusega ei nõustu ning vaidleb sellele täies ulatuses vastu. Esitatud vaidlustus on alusetu ja põhjendamata ning tuleb jätta täies ulatuses rahuldamata.

Kolmas isik põhjendab oma seisukohta alljärgnevalt:

1. Kolmas isik on seisukohal, et Hankija tehtud otsused riigihankes on õiguspärased ja põhjendatud. Vaidlustaja esitatud väited Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse kohta on ebaõiged ja eksitavad. Kolmas isik ei pea põhjendatuks ega vajalikuks Vaidlustajale kommenteerida, kuivõrd täpne või ebatäpne oli Vaidlustaja oletus Kolmanda isiku pakutud seadme ja selle mudeli osas. Ka vaidlustuskomisjon on oma praktikas pidanud toote täpset mudelit konfidentsiaalseks, mis ei kuulu avaldamisele. Kolmas isik kinnitab, et Vaidlustaja esitatud kahtlused Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse kohta ei vasta tõele. See on ka Kolmanda isiku pakkumuse alusel kontrollitav.
2. Vaidlustaja seisukoht, nagu oleks hankes näidisseadme esitamise tõttu Hankijal vastavuse kontrolli teostamisel tavapärasest kõrgem hoolsuskohustus või suurem vastutus, ei ole õige. Pakkumuste vastavuse kontroll tuleb teostada hanke alusdokumentides (RHAD) esitatud tingimuste kohaselt. Pakkumuste kontrolli alused ja õiguslikud piirid ei sõltu sellest, kas Hankija on hankemenetluse käigus nõudnud lisaks pakkumusele (ja mitte pakkumuse osana) ka näidisseadme esitamist. Hankijal on võimalik kontrollida pakkumuse vastavust RHAD-ga kehtestatud nõuetele üksnes esitatud pakkumuste alusel. Hankija on sellise kontrolli praegusel juhul teostanud ja teinud hankemenetluses õiged otsused.
3. Väide, et Vaidlustaja on enda hinnangul „peensusteni kursis“ erinevate tootjate sülearvutite näitajatega, ei ole ega saa olla iseenesest tõendiks selle kohta, et Kolmanda isiku pakkumus ei ole ega saa olla vastav kõikidele RHAD-s esitatud nõuetele. Nii nagu Kolmandale isikule ei ole teada, millisest eeldustest võis Vaidlustaja oma pakkumuse esitamisel lähtuda, ei ole ka Vaidlustajale teada, kuidas Kolmas isik oma pakkumuse koostas ja millised kokkulepped selleks tootjaga sõlmis, et tagada RHAD-le vastavate seadmete pakkumine. Veelgi enam, käesolevas vastuses toodust nähtuvalt on Vaidlustaja mitmes aspektis eksinud ka tootjate avaliku dokumentatsiooni lugemisel. Sellised Vaidlustaja eksimused ja valed eeldused, millest lähtuvalt on vaidlustus esitatud, ei tõenda Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavust.

Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine

4. Hankija pädevuses on otsustada ja RHAD-s sätestada see, kuidas pakkumuse vastavust kontrollitakse (dokumentide/kinnituste alusel, testimisel). RHAD kohaselt tuli pakkumuse koosseisus esitada vastavustabel, milles tuli esitada iga nõutud tehnilise tingimuse (parameetri) osas pakkuja pakutud väärtus ning lisada esitatud väärtuste vastavuse kontrolli võimaldamiseks viide pakkumuse koosseisus esitatud dokumendile või internetileheküljele. Seega teostatakse RHAD kohaselt vastavuse kontrolli vastavustabeli ning selles esitatud dokumentide alusel. RHAD ei näe ette vastavuse kontrolli testimiseks esitatava näidiseadme alusel.
5. Vaidlustaja väidab läbivalt, kuidas tootja dokumentatsioonis esitatud teave seadme tehniliste parameetrite osas ei vasta tegelikkusele, ning üritab seda tõendada erinevate isikute arvamuste ja artiklite kaudu. Hankija saab ja peab lähtuma üksnes pakkumuse koosseisus esitatud andmetest ning kellegi (sh vaidlustaja) vastupidine arvamus ei mõjuta ühegi pakkuja pakkumuse sisu. Riigikohus on mh kinnitanud, et hankemenetlus põhineb suurel määral pakkujate ühepoolsetel kinnitustel ja hankija võimalusel neid usaldada (19.12.2019 otsus nr 3-19-1464, p16). Kolmanda isiku poolt pakutud seadmete tootja on üks maailma juhtivatest arvutitootjatest, kelle seadmed on ka varasemates Eesti riigihangetes edukaks osutunud. Puudub mistahes alus kahelda tema poolt esitatud andmetes seadmete ja nende omaduste kohta.
6. Vaidlustuskomisjon on oma 16.04.2024 otsuses nr 45-24/263728 (p 10.2) samuti kinnitanud, et vastavalt kohtupraktikale tuleb vastavuse kontrollimisel lugeda piisavaks, kui pakkumuses esitatud vastavustabelites on iga tehnilise nõude puhul toodud välja nii pakkumuse väärtus (mis on käsitletav pakkuja kinnitusena) kui ka vastav viide allikale kui tootja kinnitusele. Antud asjaolud on täies ulatuses kohaldatavad ka käesolevale vaidlusele.
7. **Lisaseadmed.** Kolmanda isiku pakutud lisaseadmed vastavad nõutud tingimustele. Pakkumuse koosseisus on mh esitatud vastav tootja kinnitus ("4_14_1_RIT NB 2024-2025 HP technical specs.pdf"¹, lk 2, p 10), mille kohaselt ei ulatu lisaseadmete hulka kuuluv USB saatja arvuti korpusest välja enam kui 0,7cm.
- 7.1. Vaidlustaja esitatud mõõtmisandmed on asjakohatud. Tõendina esitatud Metrosert mõõtmistulemus ei oma antud asjas tõendusväärtust. Mõõteprotokollis nimetatud seade, mille suhtes mõõtmistoimingud on teostatud, ei ole Kolmanda isiku pakutud seade. Tegemist ei ole Hankijale esitatud testseadmega ega isegi mitte sama seadme mudeliga, mida Kolmas isik hankes on pakkunud. Sisuliselt on tegemist suvalise seadmega, millel puudub igasugune seos kõnealuse hankega. Sellest tulenevalt ei saa selle seadme omadused kuidagi olla samastatavad Kolmanda isiku pakutud seadmega ega mõjutada Hankija tehtud otsuste õiguspärasust. Lisaseadme arvuti korpusest välja ulatuva osa mõõtmisel omab tähendust nii konkreetne lisaseade kui ka täpne põhiseadme mudel, millesse lisaseade paigaldatakse, kuivõrd korpusest välja ulatamine sõltub mh konkreetsest korpusest.
- 7.2. Samal põhjusel ei ole asjakohane ka Vaidlustaja enda teostatud mõõtmine ega selle tulemus. Ei ole teada, millistes oludes ja kuidas on Vaidlustaja mõõtnud lisaseadet, mida Kolmas isik on Vaidlustaja arvates pakkunud. See, kui Vaidlustaja on saanud mingi lisaseadme ja põhiseadme (mida Vaidlustaja arvas, et Kolmas isik võis pakkuda) kombinatsiooni mõõtmise alusel tulemuse, mis ei vasta hankes nõutud tingimustele, ei võimalda õiguspäraselt teha ühtegi tõsikindlat järeldust selle kohta, milliste omadustega ja millistele tingimustele vastavat seadet on pakkunud Kolmas isik. Hankija on saanud Kolmanda isiku pakkumuses esitatud andmete alusel kontrollida pakkumuse vastavust.
- 7.3. Lisaseadmete reaalsel mõõtmisel pakkumuste vastavuse kontrolli raames ei näe ette ka RHAD. Vaidlustuskomisjon on oma 16.04.2024 otsuses nr 45-24/263728 selgitanud, et demoseadmete alusel ei saa pakkumuste vastavust kontrollida, kui demoseadmed ei ole pakkumuse osa. Seega on Hankija Kolmanda isiku pakkumuse vastavust kontrollinud õigesti, ning pakkumuses esitatud andmetele tuginemine oli õiguspärane.
8. Vaidlustuse p-s 17 tõstatab Vaidlustaja kahtluse, nagu ei vastaks Kolmanda isiku pakutud monitor selle suhtes esitatud nõuetele. Tegemist on paljasõnalise väitega, mida Vaidlustaja ei ole põhjendanud. Ainuüksi Vaidlustaja kahtlus ei ole Hankija otsuse õigusvastaseks tunnistamiseks piisav. Kolmanda isiku pakutud monitor vastab kõikidele RHAD-s kehtestatud nõuetele ning Hankija on saanud seda pakkumuse alusel kontrollida. Vastupidist ei ole Vaidlustaja tõendanud.
9. **Sülearvuti klaviatuur.** Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuur vastab kõikidele esitatud nõuetele, sh nii eestikeelse paigutuse kui valgustuse osas. Seejuures on pakkumuse koosseisus esitatud vastav tootja kinnitus ("4_14_1_RIT NB 2024-2025 HP technical specs.pdf"², lk 1, p 6), mille kohaselt on sülearvutil Eesti paigutusega klaviatuur, sellel ei ole kasutatud kleebiseid ning see sisaldab nõutud klahve.

- 9.1. Ei vasta tõele Vaidlustaja väide, nagu oleks Kolmas isik pakkunud nõutud tingimusele mittevastava seadme ja esitanud pakkumuses eksitava vastupidise kinnituse. Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus esitatud tootja kinnitus ei ole formaalne deklaratsioon, vaid sisuline kinnitus tootjalt nõutud omadustega seadmete pakkumise kohta. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuuri vastavust on Hankija saanud terviklikult kontrollida (Kolmanda isiku pakkumus sisaldab mh kõikide nõutud tingimuste osas täpset viidet dokumentatsioonile lehekülje täpsusega, kust vastava asjaolu olemasolu on kontrollitav), ning vastava info kajastamine pakkumuses on kontrollitav ka Vaidlustuskomisjoni poolt. Seejuures puudub mistahes alus kahelda tootja kinnituse õiguses.
- 9.2. Vaidlustaja läbiv seisukoht on, et Hankija oleks pidanud klaviatuuri vastavuse kontrollimisel lähtuma EVS 8:2008 standardist „Infotehnoloogia reeglid eesti keele ja kultuuri keskkonnas“. Hankija ei ole tehnilises kirjelduses sellest standardist lähtumist nõudena kehtestanud ega saanud seega ka sellest vastavuse kontrollimisel lähtuda.
- 9.3. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuuril on olemas kõik Hankija nõutud tähed ja tähemärgid. Hankija ei ole seadnud tingimuseks, et mingil konkreetsel klahvil ei tohiks olla mistahes muud märget või tähte. Sellist nõuet ei sisalda RHAD ja see ei tulene ka Vaidlustaja viidatud standardist. Kui seadme funktsionaalsus lubab teha midagi täiendavat sellele, mis on RHAD kohaselt nõutud, siis see ei muuda seadet automaatselt mittevastavaks. Hankija seadis mh nõudeks, et klaviatuur peab sisaldama klahve märgistustega: „<“, „>“, kuid ei ole TK-s sätestanud, et samal klahvil ei tohiks olla ühtegi muud tähist (ehk mitut kihti). Vaidlustaja väide, et Kolmas isik ei ole pakkunud Eesti paigutusega klaviatuuri, või et pakutud klaviatuur ei vasta Hankija seatud nõuetele, on ebaõige.
- 9.4. Ebaõige on Vaidlustaja väide, nagu oleks Hankija nõudnud lauaarvutite klaviatuuri. Hankija ei ole nõudnud lauaarvuti klaviatuuri ning Kolmas isik ei ole seda ka pakkunud. Vastavustabelis on jrk 22 „Monitor klass 1“ ja Jrk 34 ei ole olemas (viimane on Jrk 26).
- 9.5. RHAD, sh tehnilise kirjelduse (edaspidi TK) tõlgendamisel on kohtu- ja vaidlustuspraktikas kujundatud seisukoht, et RHAD on käsitatavad avalikkusele suunatud tahteavaldusena, mistõttu tuleb neid tõlgendada nii, nagu mõistlik isik neid mõistma pidi. Seejuures tuleb „mõistlikuks isikuks“ pidada hankeesemega seonduva valdkonna spetsialiste (Tartu Ringkonnakohus 20.12.2013, 3-13-2040, p-d 20–21; VAKO 28.09.2017, 129-17/188794, p 22; 19.03.2018, 25-18/192753, p 15; VAKO 13.09.2019, 137-19/208969 p 20).
- 9.6. Hankeesemega seonduva valdkonna spetsialistina peab ka Vaidlustaja teadma, et seda, milline on Eesti paigutusega klaviatuur, ei määra standard, st standard ei ole õiguslikult siduv. Ka standardis võib tõepoolest ette näha, milline on Eesti paigutusega klaviatuuril tähtede, numbrite ja sümbolite asetus, kuid standardist lähtumine ei ole kohustuslik. Klaviatuuri muudab Eesti paigutusega klaviatuuriks tark- ja riistvaralise lahenduse kombinatsioon, mis arvestab Eesti kirjakeele tähtede tavapärase asetust klaviatuuril. Selleks, et Windows operatsioonisüsteemi kasutava seadme klaviatuuri kasutada Eesti paigutusega klaviatuurina, tuleb see vastavalt seadistada. Tegemist ei ole igakordselt uudse lahendusega või klaviatuuri teisiti komplekteerimisega, vaid selleks on tootjatel arendatud vastav seadistuse võimalus. See võimaldabki mh saavutada olukorra, kus nt klahvi „Ü“ vajutades tuleb kasutajal ka ekraanile „Ü“ täht.
- 9.7. Vastav Eesti paigutusega klaviatuuri seadistus tehakse ka juhul, kui juba valmis (muu keele paigutusega) klaviatuuri osas soovitakse Eesti paigutus saavutada koos klahvidele kleebiste paigaldamisega – st eestikeelne paigutus ei saavutata ka sel juhul üksnes kleebise paigaldamisega, vaid tuleb teostada ka vastav seadistus. Selle seadistuse näol on aga tegemist väga kindla, tootja poolt ette valmistatud seadistusega (Eesti Vabariigi standard ei ole seejuures tootjatele kohustuslik, kuigi Kolmanda isiku poolt pakutud seadme klaviatuuri eesti tähtede paigutus on iseenesest ka standardile vastav – selles vaidlus puudub), mitte erinevate võimaluste kombinatsiooniga, millest pakkuja ise endale sobiva lahenduse koostab.
- 9.8. Vaidlustaja mõttearendus klaviatuuri lubamatu ümbertöötlemise kohta ei ole asjakohane, lubamatut ümbertöötlemist ei ole toimunud. Tegelikusele ei vasta ka Vaidlustaja väide, nagu oleks Kolmas isik pakkunud klaviatuuri, mida seadme tootja ei tooda. Tootja on ka ise kinnitanud, et tagab nõutud tingimustele vastava klaviatuuri. Mistahes vastupidised Vaidlustaja väited või mistahes muu isiku poolt antavad kinnitused selle kohta, mida tootja väidetavalt toodab või ei tooda, ei ole relevant. Tootja kinnitust saab anda ainult tootja, ja Hankijal on õige lähtuda Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus Hankijale esitatud tootja kinnitusest.

- 9.9. Üks Vaidlustaja põhiväidetest seoses vaidlustusega on, et Kolmanda isiku pakkumus on mittevastav põhjusel, et HP ei tooda sülearvuteid Eesti klaviatuuriga. Tegelikult on ka Vaidlustaja ise teadlik, et HP toodab Eesti paigutusega klaviatuuriga sülearvuteid. Mh on HP Kolmandale isikule teadaolevalt vähemalt 27.03.2024 vastuseks Vaidlustaja päringule otsesõnu kinnitanud, et Eesti paigutusega klaviatuuriga seadmeid on võimalik tellida (Lisa 1). Vaidlustaja on täpselt teadnud, kellelt selle kohta küsida, ja on saanud ka vastuse, mida Vaidlustaja aga endale sobivalt tõendite ja oma seisukohtade hulgas ei kajasta.
- 9.10. Vaidlustaja esitatavad muud kinnitused, mille kohaselt Eesti paigutusega klaviatuuriga sülearvuteid ei ole võimalik tootjalt HP saada (sh nt vaidlustuse lisana 8 esitatud HP hoolduspartneri Fujitsu Estonia AS poolt väljastatuna), on eksitavad. Keegi teine kui tootja ise ei saa anda kinnitusi selle kohta, mida konkreetne tootja toodab või ei tooda, isegi kui tegemist on tootja hoolduspartneriga. Fujitsu Estonia AS on oma vastava ekslikuna väljastatud kinnituse ka nt tagasi võtnud (Lisa 2). Samuti ei tõenda Kolmanda isiku pakutud seadme mittevastavust ega Hankija eksimust otsuste tegemisel see, kui jaekaubandusettevõtteid ei müü Hankija nõutud erikonfiguratsiooniga seadmeid, või fakt, et selliste ettevõtete müügijuhtide või klienditeenindajate teadmised tootja HP tootmisvõimaluste kohta on puudulikud.
- 9.11. Seega on Vaidlustajal olemas täielik teadmine sellest, et tootja HP toodab mh Eesti paigutusega klaviatuure. Sellele vaatamata esitab Vaidlustaja teadvalt ja korduvalt samu väiteid, mis tegelikult on selgelt ümber lükatud. Hankija on teinud Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse õigesti ning Vaidlustaja vastupidised väited on meelevaldsed ja teadvalt ebaõiged.
10. **Ekraani valgustugevus.** Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus vastab nõutud tingimusele (vähemalt 250 nitti). Õige on ka fakt, et Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus on 1000 nitti.
- 10.1. Pakkumuse koosseisus esitatud tootja spetsifikatsioonis on vastav valgustugevus selgelt ära toodud. Hankija on saanud seda pakkumuste vastavuse kontrolli raames kontrollida. Vaidlustaja väide, et Kolmanda isiku pakutud sülearvuti ekraani heledustugevus ei ole 1000 nitti, on ebaõige ja põhjendamata.
- 10.2. Asjaolu, et 1000 nitine valgustugevus ei ole Vaidlustajale usutav või sobiv (või et Vaidlustaja on lugenud mingit tootespetsifikatsiooni, milles toodud infot ei oska ta õigesti välja lugeda), ei muuda fakti, et Kolmanda isiku pakutud seade on sellise valgustugevusega nagu pakkumusest nähtub. Isegi kui teatud oludes (sh nt ekraanifiltri kasutamisel) on valgustugevus teine, siis see ei muuda asjaolu, et seade võimaldab 1000 nitist valgustugevust.
- 10.3. Asjakohane ei ole ka väide, nagu oleks 1000 nitine valgustugevus harukordne või sedavõrd ebausutav, et Hankijal oleks pidanud tekkima kahtlus, et seda ei saa pakkuda. Hankijal oli Kolmanda isiku pakkumuse hindamiseks pakkumuse koosseisus nõutud andmed esitatud ja Hankija sai neist ka punkte andmisel lähtuda.
11. **Aku mahutavus.** Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavuse kohta on pakkumuses vastav info koos tootja dokumentatsiooni viitega esitatud ja Hankija on saanud seda kontrollida. Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavus on 51,3 Wh. Vaidlustaja vastupidine arvamus on ebaõige. Seejuures on Vaidlustaja eksimuses sellega, mis toodet Kolmas isik on tema arvates pakkunud, Kolmas isik ei ole pakkunud kumbagi Vaidlustaja poolt vaidlustuses nimetatud mudelit.
- 11.1. Kolmanda isiku pakutud seadme tootespetsifikatsioon kohaselt võib aku mahutavus olla isegi kõrgem kui 51,3 Wh (kui Vaidlustuskomisjon peab seda vajalikuks, on Kolmas isik valmis esitama selle kohta täpsema dokumentatsiooni). Vaidlustaja väide, et tegelikud Wh sõltuvad konkreetsest oludest, ei ole faktiliselt vale, ja kindlasti kehtib ka Vaidlustaja enda pakutud seadme osas, kuid see ei ole tõendiks, nagu oleks Hankija eksinud Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrollimisel või pakkumusele punktide andmisel.
- 11.2. Vaidlustaja arvates tõendab Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavuse mittevastavust asjaolu, et tootja spetsifikatsioonis on seoses aku mahutavusega märgitud, et tegelik aku energiakasutus võib olla erinev sellest, mida tootja algelt on disaininud („*Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity.*“). Aku nominaalne tootja määratud maht võibki aja jooksul väheneda, sõltudes seejuures mitmest tegurist, mis aku eluiga mõjutavad. See aga ei muuda fakti, milline on algne tootja poolt ette nähtud maht. Kolmanda isiku pakutud seade on täielikult vastav Hankija seatud miinimumväärtusele. Puudub alus kahelda tootja poolt esitatud andmetes seoses aku mahutavusega.

12. Vaidlustus on rajatud sellele, mida Vaidlustaja on arvanud, et ta on (või ei ole) mingist tootespetsifikatsioonist välja lugenud. See aga ei tõenda midagi Kolmanda isiku pakkumuse kohta. Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrollil sai ja pidi Hankija lähtuma Kolmanda isiku esitatud pakkumusest ja selle koosseisus avaldatud andmetest. Hankija on seda teinud õigesti ja Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine on õiguspärane.
- 13. Vastavus tehnilise kirjelduse üldistele tingimustele.** Seoses Vaidlustaja väidetega, nagu ei oleks Kolmanda isiku pakkumuses seadmete kohta andmed nõuetekohaselt esitatud, ning pakkumus on mittevastav põhjusel, et nõutud andmed ei ole TK p-s 3.9 nõutud tingimustel tootja avalikult veebilehelt kättesaadavad, märgib Kolmas isik järgmist.
- 13.1. TK p-i 3.9 kohaselt peab olema võimalik kontrollida tootja avalikult ja anonüümselt ligipääsetavalt veebilehelt pakutavate asjade detailset tehnilist kirjeldust. TK p-i 3.10 kohaselt peab pakkumus sisaldama sülearvutite täielikku tootja spetsifikatsiooni.
- 13.2. Seega on esmalt ilmselge, et Hankija ei ole asjade „detailset tehnilist kirjeldust“ samastanud „täieliku tootja spetsifikatsiooniga“. TK p 3.9. tuleb mõista seega selliselt, et tootja avalikult veebilehelt peab olema võimalik kontrollida pakutavate asjade tehnilist kirjeldust sellises täpsusastmes, nagu tootja on selle avaldanud. Seejuures peab kirjeldus olema selgelt detailsem kui nt üksnes mudeli nimetus, mis tõepoolest ei oleks käsitletav detailse tehnilise kirjeldusena.
- 13.3. Hankija on TK raames asjade tehniliste tingimuste loetelus ette näinud parameetreid või omadusi, mis ei ole kõik viimse üksikasjani avalikul veebilehel kirjeldatud. Kuna pakkujad ei saa mõjutada tootja veebilehel avaldatud andmete hulka ega täpsusastet, ongi igati arusaadav, et lisaks avalikult veebilehelt kättesaadavale infole vajab Hankija seadme kohta pakkumuse koosseisus täielikku tootja spetsifikatsiooni. See võimaldab pakkujal kirjeldada ka neid andmeid, mida tootja ei ole avalikul veebilehel kirjeldanud (kuid mis siiski on seadmel olemas). Hankijal võimaldab pakkumuse koosseisus esitatav täielik spetsifikatsioon teostada pakkumuse vastavuse kontrolli just pakkumuse, mitte avaliku veebilehe alusel.
- 13.4. Ühtlasi võimaldab TK p 3.10 mõistes pakkumuses kirjeldatav täielik tootja spetsifikatsioon kirjeldada Hankija nõutud erikonfiguratsiooni elemente, mille leidmist avalikult veebilehelt konkreetse hanke tingimustest lähtuva kogumina on põhjendamatult oodata.
- 13.5. TK p-i 3.10 kohaselt tuli lisaseadmete spetsifikatsioon lisada pakkumusse nende olemasolul. Seega oli lubatav ka olukord, kus pakutava lisaseadme kohta spetsifikatsiooni üldse ei esitata. Seega on mh põhjendamatult Vaidlustaja etteheide, nagu ei saaks Hankija Kolmanda isiku pakkumust vastavaks tunnistada põhjusel, et avalikult ligipääsetavalt veebilehelt ei ole leitavad andmed nt selle kohta, kui palju USB saatja arvuti korpusest välja ulatub.
- 13.6. Valdkonnas tegutseva eksperdina oskab Kolmas isik hanke tingimuste alusel mudeli täpsusega järeldada, millise tootja seadmeid on hankes pakkunud Vaidlustaja. Märkimisväärne on asjaolu, et mitmed Vaidlustaja esitatavad argumendid töötaksid Vaidlustaja vastu, kui kõne all oleks Vaidlustaja pakutud seadme vastavuse küsimus. Näiteks aku mahutavuse küsimuses viidatud märkus („*Actual battery Watt-hours (Wh) will vary from design capacity.*“) esineb sama põhimõttega ka tootja Lenovo toodete spetsifikatsioonides („*Actual battery life will vary depending on many factors such as product configuration, software, wireless functionality, power management settings, and screen brightness.*“³⁾). Infot selle kohta, kui palju ulatub USB-saatja arvuti korpusest välja, ei ole avaldatud ka Lenovo avalikul veebilehel, nagu ka puudub mudelipõhine info klaviatuuri paigutuse kohta. Seega on kogu vaidlustuse näol tegemist ilmse pahauskusega Vaidlustaja poolt.
14. Kokkuvõttes põhineb vaidlustus meelevaldsetel tõlgendustel ja järeldustel, millel pole seost seadmete kirjeldamise turupraktikaga, sh sellega, kuidas Vaidlustaja ise oma tooteid kirjeldab. Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamisel on olnud täielikult õiguspärane.

Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine

15. Kolmanda isiku pakkumus on õiguspäraselt ja põhjendatult tunnistatud vastavaks kõikidele esitatud tingimustele. Hankija on saanud teostada ja on teostanud igakülgse pakkumuse vastavuse kontrolli, veendudes, et Kolmanda isiku pakkumus vastab kõikidele nõutud tingimustele. Puudub mistahes alus väita, nagu ei oleks Hankija teostanud pakkumuste vastavuse kontrolli õiguspäraselt või piisava põhjalikkusega. Kuna pakkumuste vastavuse kontroll on teostatud õiguspäraselt, on õiguspärane ka Kolmanda isiku pakkumuse hindamine.
16. Kolmanda isiku pakkumusele on hindamisel antud punkte õigesti. Asjaolu, et Kolmanda isiku edu Vaidlustaja pakkumuse ees oli napp, ei muuda Hankija otsust Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamisel õigusvastaseks.

17. **Hindamiskriteerium „Ekraani heledustugevus (mõõtmisühik nitt)“.** Kolmanda isiku pakutud seadme valgustugevus vastab nõutud tingimusele. Hindamiskriteeriumi raames punktide andmisel omas tähtsust suurim valgustugevus, mida seade võimaldab, seejuures ei olnud lisatingimusi sätestatud (a'la et punkte antakse suurimale ekraani valgustugevusele koos ekraanifiltriga vms). Pakkumuse koosseisus esitatud toote spetsifikatsiooni kohaselt on pakutud seadme ekraani valgustugevus 1000 nitti. Puudub alus kahelda tootja poolt esitatud andmetes ning hindamisel oli õige Kolmanda isiku pakutud seadme ekraani maksimaalse heledustugevusena lähtuda 1000 nitist valgustugevusest. Sellest tulenevalt on õige ka Kolmandale isikule ekraani heledustugevuse eest 10 punkti andmine.
18. **Hindamiskriteerium „Sülearvuti klaviatuuri kleebised“.** Pakkumuste vastavuse kontrolli raames tuvastas Hankija õigesti, et Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuur on Eesti paigutusega. Kolmanda isiku pakutud seadme klaviatuurile ei ole Eesti paigutuse saavutamiseks paigaldatud kleebiseid. Pakkumuse koosseisus on mh esitatud vastav tootja kinnitus. Nagu Kolmas isik ülalpool selgitas, on Hankija saanud Kolmanda isiku pakkumuse vastavust selles osas kontrollida. Vaidlustaja on ka ise vaidlustuses (p 46) õigesti märkinud, et Kolmas isik kleebiseid ei kasutanud. Seega on antud hindamiskriteeriumi puhul 5 punkti andmine õiguspärane.
19. **Hindamiskriteerium „Aku mahutavus“.** Vaidlustaja ei ole põhjendanud, millel tugineb tema kahtlus, et hankija on Kolmanda isiku pakkumusele aku mahutavuse eest andnud punkte valesti. Kriteeriumi raames punktide andmisel omas tähtsust aku mahutavus, mahutavuse suhtes ei olnud lisatingimusi sätestatud (nt et punkte antakse suurimale aku mahutavusele teatud töötingimusi arvesse võttes vms). Hankija on Kolmanda isiku pakkumusest õigesti tuvastanud, et pakutud sülearvuti aku mahutavus on 51,3 Wh. Kui Kolmanda isiku pakutud seadme aku mahutavus oli suurem kui Vaidlustaja pakutud seadme oma, on Hankija hindamisel andnud punkte õigesti.
20. Kokkuvõttes on Kolmas isik seisukohal, et Vaidlustaja väited Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavuse ja pakkumusele ebaõigesti antud punktide osas on alusetud ega vasta tegelikkusele, ning seetõttu on ebaõiged ka nendele eeldustele rajatud väited ja tehtud järeldused. Kolmanda isiku pakkumus vastab kõikidele esitatud tingimustele ja Hankija on pakkumust hinnanud õigesti, tuginedes esitatud dokumentidele ja demoseadmetele. Puudub alus Hankija otsuste tühistamiseks. Kõik Vaidlustuskomisjoni 16.04.2024 otsuses nr 45-24/263728 esitatud kaalutlused seoses pakkumuse vastavuse ja edukaks tunnistamisega kehtivad täies ulatuses ka käesolevas vaidluses.

21. Asja läbivaatamise piirid vaidlustusmenetluses

- 21.1. Kolmas isik peab vajalikuks märkida, et vaidlustusmenetluses ei kontrolli vaidlustuskomisjon mitte pakkumuste vastavust ega edukust, vaid seda, kas hankija otsused pakkumuste hindamisel on õiguspärased.
- 21.2. Praegusel juhul ei ole Hankija oma otsuste tegemisel eksinud RHS-is sätestatud reeglite vastu. Pakkumusi on hinnatud hanke alusdokumentide ja esitatud pakkumuste alusel, lähtudes teabest, mida Hankija on hanke alusdokumentides nõudnud. Hankija on palunud ka näidisseadme esitamist (näidis ei ole praeguses hankes pakkumuse osaks, st pakkumuse koosseisus ei pidanud seda esitama, kuid hankija võis selle esitamist eraldi paluda) ning on selle üle vaadanud. Hankijal ei tekkinud kahtlusi pakkujate poolt esitatud andmete õiguses ning Kolmanda isiku pakkumuse puhul ei ole sellisteks kahtlusteks ka alust. Hankija otsused Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise kohta on seaduslikud ja põhjendatud. Kolmas isik palub jätta vaidlustus rahuldamata.

Tulenevalt ülaltoodust ja juhindudes RHS § 197 lg 1 p-st 4 palume:

- 1) Jätta esitatud vaidlustus rahuldamata;**
- 2) Jätta vaidlustaja vaidlustusmenetluse kulud täielikult tema enda kanda.**

Kolmas isik palub asi lahendada kirjalikus menetluses. Hankija otsuste õiguspärasuse hindamiseks ei ole Vaidlustuskomisjonil vajalik tutvuda Kolmanda isiku poolt esitatud näidisseadmega. Vaidlustuskomisjon hindab hankija otsuste õiguspärasust RHS § 190 sätestatud tingimustel ja ulatuses. Hankija otsuste õiguspärasuse kontrollimiseks ei ole vajalik, et Vaidlustuskomisjon teostab omapoolse seadme vastavuse kontrolli – Vaidlustaja ei saa seda nõuda ega eeldada, veel vähem asuda ise sellist kontrolli teostama, mis võib olla mh üheks ajendiks, miks Vaidlustaja istungi läbiviimist taotleb.

Käesolevale seisukohale on lisatud:

- 1) Lisa 1: HP vastus Vaidlustaja päringule;
- 2) Lisa 2: Fujitsu Estonia AS ja HP vaheline kirjavahetus.

Lugupidamisega

Asko Pukk
Green IT OÜ

/allkirjastatud digitaalselt /

¹ Nimetatud dokumenti Kolmas isik oma vastusele ei lisa, kuna see sisaldab ärisaladust ning selle avaldamine Vaidlustajale ei ole põhjendatud. Dokument sisaldub Kolmanda isiku pakkumuses ning on Vaidlustuskomisjonile kättesaadav riigihangete registrist. Esitatud viite kaudu on Vaidlustuskomisjonil võimalik vastavate dokumendis sisalduvate asjaoludega tutvuda. Viidatud dokument sisaldab teavet Kolmanda isiku pakutud seadme mudeli ja selle omaduste kohta ning selle näol on tegemist ärisaladuseks oleva teabega. Fakt, millist seadet on kolmas isik pakunud, ei ole üldteada ega valdkonnas tegutsevatele isikutele kergesti kätteleitav. Seadme mudeli näol on selgelt tegemist kaubanduslikku väärtust omava teabega, mille väärtust mõjutab, kui see saaks vaidlustajale teatavaks. Hankes osalemisel on tegemist konkurentsiolekorraga, kus konkurendile detailse teabe avaldamine pakutud seadme kohta mõjutaks kolmanda isiku konkurentsiolekorda negatiivselt. Seda enam käesolevas hankes, mis koosneb mitmest osast ja kus võib eeldada, et pakkujad on hankes osaledes mitmes osas pakunud põhiseadmena sama toodet. Seega mõjutab konkreetse seadme mudeli avaldamine antud juhul ka konkurendi käitumist ja strateegiat teistes osades. Seda kinnitab mh asjaolu, et vaidlustaja vaidlustas samade argumentidega ka hankija otsused osades 2 ja 3.

² Nimetatud dokumenti Kolmas isik oma vastusele ei lisa, kuna see sisaldab ärisaladust ning selle avaldamine Vaidlustajale ei ole põhjendatud. Dokument sisaldub Kolmanda isiku pakkumuses ning on Vaidlustuskomisjonile kättesaadav riigihangete registrist. Esitatud viite kaudu on Vaidlustuskomisjonil võimalik vastavate dokumendis sisalduvate asjaoludega tutvuda. Viidatud dokument sisaldab teavet Kolmanda isiku pakutud seadme mudeli ja selle omaduste kohta ning selle näol on tegemist ärisaladuseks oleva teabega. Fakt, millist seadet on kolmas isik pakunud, ei ole üldteada ega valdkonnas tegutsevatele isikutele kergesti kätteleitav. Seadme mudeli näol on selgelt tegemist kaubanduslikku väärtust omava teabega, mille väärtust mõjutab, kui see saaks vaidlustajale teatavaks. Hankes osalemisel on tegemist konkurentsiolekorraga, kus konkurendile detailse teabe avaldamine pakutud seadme kohta mõjutaks kolmanda isiku konkurentsiolekorda negatiivselt. Seda enam käesolevas hankes, mis koosneb mitmest osast ja kus võib eeldada, et pakkujad on hankes osaledes mitmes osas pakunud põhiseadmena sama toodet. Seega mõjutab konkreetse seadme mudeli avaldamine antud juhul ka konkurendi käitumist ja strateegiat teistes osades. Seda kinnitab mh asjaolu, et vaidlustaja vaidlustas samade argumentidega ka hankija otsused osades 2 ja 3.

³ Lenovo ThinkPad T14 Gen 4 toote spetsifikatsioon:

https://psref.lenovo.com/syspool/Sys/PDF/ThinkPad/ThinkPad_T14_Gen_4_AMD/ThinkPad_T14_Gen_4_AMD_Spechttps://psref.lenovo.com/syspool/Sys/PDF/ThinkPad/ThinkPad_T14_Gen_4_AMD/ThinkPad_T14_Gen_4_AMD_Spec.pdf, lk 3 ja 4